

DR. FEIK CSABA

JEGYZŐ

ERCSI VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

CÍMZETES EGYETEMI DOCENS

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM KÖZIGAZGATÁS-TUDOMÁNYI KAR

Változások a helyi önkormányzatok feladat- és hatáskörének szabályozásában

A helyi, még pontosabban a települési önkormányzatok által a helyi lakosság részére nyújtott közszolgáltatások biztosítása, az önkormányzati feladatok ellátása területén 1990. óta történtek ugyan változások, ami azonban a legfontosabb feladatokat illeti, azok alapvetően – de nem minden területen – továbbra is maradtak változatlanul önkormányzati hatáskörben. Különösen érvényes ez a települési önkormányzatok által biztosított kötelezően ellátandó feladatokra.

Feltehetjük akkor a kérdést: miért is érdemes, érdemes-e foglalkoznunk a helyi önkormányzatok feladataival, hatásköreivel?

Hiszen a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) II. fejezete ezt részletesen és egyértelműen szabályozza, annak 13. § (1) bekezdése pedig – nem taxatív módon – felsorolja az önkormányzatok által **ellátandó** feladatokat. Amiért mégis érdemes a témával foglalkozni, az éppen itt (itt is) keresendő. A szabályozás ugyanis valóban egyértelmű, viszont érdemes a feladatok felsorolása „*mögé tekinteni*”, az azokat részleteiben tartalmazó jogszabályok vonatkozó rendelkezéseit megismerni.

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (a továbbiakban: Ötv.) ugyanis 8. § (4) bekezdésében még felsorolta az önkormányzatok által **kötelezően ellátandó** feladatokat, úgy mint: a települési önkormányzat **köteles gondoskodni** az egészséges ivóvíz ellátásáról; az óvodai nevelésről; az általános iskolai oktatásról és nevelésről; az egészségügyi és a szociális alapellátásról; a közvilágításról; a helyi közutak és a köztemető fenntartásáról; a helyi közutakon, a helyi önkormányzat tulajdonában álló, közforgalom elől el nem zárt magánutakon, valamint tereken, parkokban és egyéb közterületeken a közúti járművekkel történő várakozás (parkolás) biztosításáról; köteles biztosítani a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését. Ezeket pedig **más törvény további kötelező feladatokkal** bővített.

Az Möt. 13. § (1) bekezdése által meghatározott önkormányzati feladatok felsorolását bevezető törvényi megfogalmazás („*A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen...*”) tartalmában inkább az Ötv. korábbi 8. §

(1) bekezdése szerinti megfogalmazásra hasonlít („*A települési önkormányzat feladata a helyi közszolgáltatások körében különösen...*”). Mint látható, egyik megfogalmazást sem taxatív felsorolás követ. Az Möt. azonban nem mondja azt, hogy e feladatok közül a települési önkormányzat maga határozza meg az ellátandó feladatokat, mint tette ezt az Ötv. (természetesen a törvényi – elsősorban a kötelezően ellátandó feladatok biztosítása jelentette – korlátokkal). Helyette az Möt. azt mondja, hogy törvény más önkormányzati feladatot is megállapíthat. (Az Ötv.-ben szintén szerepelt az, hogy törvény – a 8. § (4) bekezdésében meghatározott feladatok mellett – kötelezővé tehetett egyes közszolgáltatások biztosítását.)

Mielőtt azonban rátérnénk az Möt. 13. § (1) bekezdése és a „*mögötte*” lévő feladatok részletesebb tárgyalására, nézzük, mit is értünk a helyi önkormányzatok feladat- és hatásköre alatt, azaz kinek a feladat- és hatásköréről van – elsősorban – szó.

Mint tudjuk, a helyi önkormányzás joga a választópolgárok – a település és a megye választópolgárai – közösségét illeti meg. E jogot a választópolgárok kivételesen közvetlenül, helyi népszavazás útján, általában pedig az általuk választott önkormányzati képviselők útján közvetetten gyakorolják. Ha tehát önkormányzati feladat- és hatásköréről van szó, az – a legtöbb esetben – a képviselő-testület feladat- és hatáskörét jelenti, az önkormányzati feladat- és hatásköröket a képviselő-testület gyakorolja.

A helyi önkormányzatok által ellátott feladatok **közfeladatok**.

Erre utal az Möt. említett 13. § (1) bekezdése is, amikor „*a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok*” felsorolását végzi el.

Az önkormányzati feladatoknak a közfeladatok körébe való tartozásáról szerezhetünk tudomást a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvt.) értelmező rendelkezéseiből is: „*közfeladat: jogszabályban meghatározott állami vagy önkormányzati feladat, amit az arra kötelezett közérdekből, jogszabályban meghatározott követelményeknek és feltételeknek megfelelően végez, ideértve a lakosság közszolgáltatásokkal való ellátását...*”.

Az Nvt.-ből tehát azt is megtudhatjuk, hogy az önkormányzatok a közfeladatok (önkormányzati feladatok) körében – többek között, illetve elsősorban – közszolgáltatásokat nyújtanak. Az Nvt. mindezt természetesen az Alaptörvény-nyel és az Mötv.-vel összhangban tartalmazza. Hiszen tudjuk azt is – az Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdéséből –, hogy Magyarországon a helyi önkormányzatok a **helyi közügyek** intézése és a **helyi közhatalom** gyakorlása érdekében működnek. A helyi közügyek pedig alapvetően a lakosság **közszolgáltatásokkal** való ellátásához **kapcsolódnak** [Mötv. 4. §, 41. § (6) bekezdés].

A fent említettek értelmében a helyi közügyek és a helyi önkormányzatok által ellátott feladat- és hatáskörök lényegében hasonló jelentést tartalmaznak. Következik ez az Mötv. említett 13. § (1) bekezdésének, a helyi közügyeknek az önkormányzati feladatokkal kapcsolatos megfogalmazásából: „**a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok** körében ellátandó **helyi önkormányzati feladatok**”.

Az Mötv.-nek azonban már az 5. §-a így fogalmaz: „**a helyi önkormányzatok által ellátott, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdésében rögzített feladat- és hatáskörök...**”. S e 32. cikk (1) bekezdése így kezdődik: „**A helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében** törvény keretei között...”, s következők a **feladat- és hatáskörök** – szintén nem taxatív – felsorolása:

- rendeletet alkot;
- határozatot hoz;
- önállóan igazgat;
- meghatározza szervezeti és működési rendjét;
- gyakorolja az önkormányzati tulajdon tekintetében a tulajdonost megillető jogokat;
- meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik;
- e célra felhasználható vagyonával és bevételeivel kötelező feladatai ellátásának veszélyeztetése nélkül vállalkozást folytathat;
- dönt a helyi adók fajtájáról és mértékéről;
- önkormányzati jelképeket alkothat, helyi kitüntetéseket és elismerő címekeket alapíthat;
- a feladat- és hatáskörrel rendelkező szervtől tájékoztatást kérhet, döntést kezdeményezhet, véleményt nyilváníthat;
- szabadon társulhat más helyi önkormányzattal, érdek-képviselői szövetséget hozhat létre, feladat- és hatáskörében együttműködhet más országok helyi önkormányzatával és tagja lehet nemzetközi önkormányzati szervezetnek;

törvényben meghatározott további feladat- és hatásköröket gyakorol.

Az Mötv. más helyen is – így a 10. § (1), (2) bekezdésében – felváltva használja a „**helyi közügy**” és az „**önkormányzati feladat- és hatáskör**” fogalmát.

E feladat- és hatáskörök lehetnek **kötelezően ellátandó** és önként vállalt feladat- és hatáskörök.

Kötelezően ellátandó feladatot csak törvény állapíthat meg az önkormányzatok számára, s ez esetben azok ellátásához az önkormányzatok **azokkal arányban álló** költségvetési, illetve más vagyoni **támogatásra** jogosultak.

A kötelezően ellátandó feladatok körének meghatározása látszólag egyszerű, valójában nem könnyű feladat.

Az Ötv. esetében, mint láttuk, viszonylag egyértelmű volt ennek meghatározása, a törvény – nemcsak az Ötv. – rögzítette azt, hogy az önkormányzatok mely feladatokról kötelesek gondoskodni, s e kötelező feladatokhoz az Országgyűlésnek biztosítania kellett az azok ellátásához szükséges anyagi feltételeket, a költségvetési hozzájárulást.

A kötelezően ellátandó feladatok mellett az Ötv. biztosította azt a lehetőséget, hogy az önkormányzatok önként vállalt feladatokat is elássanak. Ennek egyik feltétele volt, hogy e feladatot jogszabály nem utalta más szerv hatáskörébe. Az Ötv. továbbá úgy rendelkezett, hogy az önként vállalt helyi közügyekben az önkormányzat mindent megtehet, **ami jogszabályt nem sért**. Garanciaként rögzítette továbbá, hogy az önként vállalt helyi közügyek megoldása nem veszélyeztetheti a törvény által kötelezően előírt önkormányzati feladat- és hatáskörök ellátását.

Az Mötv. hasonlóan – de némi eltéréssel – szabályozza az önként vállalt feladatok ellátását. Úgy rendelkezik – többek között – hogy az önkormányzat az önként vállalt helyi közügyekben mindent megtehet, **ami jogszabállyal nem ellentétes**. Szintén feltétel, hogy a feladatot jogszabály ne utalja más szerv kizárólagos hatáskörébe. Továbbá – amellet, hogy az önként vállalt feladatok továbbra sem veszélyeztethetik a kötelezően előírt feladatok ellátását – e feladatok finanszírozása csak a saját bevételek vagy az erre a célra biztosított külön források (pl. pályázat útján nyert támogatás) terhére lehetséges.

Az Ötv. a 8. § (1) bekezdésében, ahogy fent említettem, példalódozóan felsorolta az önkormányzati (lehetséges) feladatokat, megjegyezve a (2) bekezdésében azt, hogy ezek közül a feladatok közül az önkormányzat maga határozza meg – a lakosság igényeitől és az önkormányzat anyagi lehetőségeitől függően –, hogy mely feladatokat, milyen mértékben és módon lát el. Ennek egyetlen „**szépséghibája**” az volt, hogy a 8. § (1) bekezdése tartalmazott a (4) bekezdésben meghatározott kötelező feladatokat is.

Az Mötv. – említett 13.§ (1) bekezdésében – más megoldást választ az önkormányzati feladat- és hatáskörök meghatározására. A törvény szövegezéséből azt a következtetést vonhatnánk le, hogy az itt felsorolt „**ellátandó**” feladatok mindegyike kötelező feladat.

Ez ugyan igaz, de alaposabban megnézve rá kell jönnünk, hogy e feladatok között vannak olyanok, melyek **minden önkormányzat számára** kötelezőek és vannak olyanok, melyek csak **bizonyos önkormányzatok számára** vagy bizonyos feltételek teljesülése esetén azok. Nyilván már első megközelítésre sem gondolhatjuk, hogy a távhőszolgáltatás vagy a helyi közösségi közlekedés biztosítása kötelező lenne egy néhány-száz lakosú kistépelülés számára.

A törvény tehát differenciál a kötelező feladat- és hatáskörök megállapításánál.

Nézzük azonban részletesen az itt felsorolt önkormányzati feladatokat, azaz az Mötv. 13.§ (1) bekezdésének bevezető mondatát idézve a **helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:**

1. Településfejlesztés, településrendezés [Mötv. 13.§ (1) bekezdés 1. pont]

Olyan feladatok ellátásáról van itt szó, amelyekre vonatkozó döntések a képviselő-testület hatásköréből nem ruházhatóak át (településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia, településszerkezeti terv, a településrendezést szolgáló helyi építési szabályzat és szabályozási terv).

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló **1997. évi LXXVIII. törvény** 6. § (1) bekezdése szerint „[a] **települési önkormányzat az épített környezet, a település területeinek alakítása és védelme érdekében e törvény és végrehajtási rendeleteinek keretei között településfejlesztési, településrendezési feladatokat lát el**”. A **települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatáról** van tehát szó.

Itt érdemes megemlíteni a **megyei önkormányzatok**, mint területi önkormányzatok által ellátandó – értelemszerűen nem településfejlesztési, hanem területrendezéshez kötődő – feladatokat. A megyei önkormányzatok az **Mötv. 27. § (1) bekezdése** szerint **területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat** látnak el. Az **Mötv.** – a korábbi szabályozással, az **Ötv.**-vel ellentétben – a megyei önkormányzatok részére más önkormányzati feladatot nem nevesít.

A főváros esetében a **fővárosi önkormányzat** pedig ellátja mindazokat a terület- és településfejlesztési, valamint terület- és településrendezési, településüzemeltetési feladatokat, amelyek a főváros egészét érintik, vagy amelyek a fővárosnak az országban betöltött különleges szerepköréhez kapcsolódnak.

2. Településüzemeltetés [Mötv. 13. § (1) bekezdés 2. pont]

a) Köztemetők kialakítása és fenntartása

Temető tulajdonosa, illetve fenntartója nemcsak települési önkormányzat lehet. A temetőkről és a temetkezésről szóló **1999. évi XLIII. törvény** 5. § (1) bekezdése szerint a temető fenntartója a temető tulajdonosa, illetve aki a temető kezelői jogával rendelkezik. Köztemető esetében azonban csak a **települési**, illetve a fővárosban a **fővárosi önkormányzat** lehet annak **fenntartója**. A fenntartásról gondoskodhat önállóan, de társulás vagy együttműködés útján is.

A törvény 6. §-a rendelkezik arról, hogy a **temető tulajdonosa köteles a temető fenntartásáról**, továbbá üzemeltetéséről **gondoskodni**. A tulajdonos feladata továbbá a temető infrastrukturális létesítményeinek megépítése, a zöldfelületek, valamint a sírhelytáblák **kialakítása** és a temető kegyeleti méltóságának őrzése.

A törvény 13. §-a részletezi a fenntartói feladatokat, melyek a temető rendeltetészerű használatához szükséges építmények, közművek és egyéb infrastrukturális létesítmények, valamint a közcélú zöldfelületek karbantartását, szükség szerint felújítását és gondozását foglalják magukban.

Köztemető esetében a temető használatának rendjét önkormányzati rendeletben kell szabályozni. A köztemetők kialakítása és fenntartása tehát, ahogyan korábban is, a tele-

pülési, a fővárosban pedig a **fővárosi önkormányzat kötelező feladata**.

b) A közvilágításról való gondoskodás

A villamos energiáról szóló **2007. évi LXXXVI. törvény** 34. §-a szerint a **települési önkormányzat** mint közvilágításra, annak biztosítására kötelezett a közvilágítási berendezések elhelyezésével, üzemeltetésével összefüggő feladatait az e kötelezettséget ellátó elosztó hálózati engedéllyel kötött **szerződésben** rendezi.

Az elosztó (engedélyes) feladata e szerződés alapján a közvilágítási hálózat üzemeltetése, karbantartása és fejlesztése, az önkormányzat kötelezettsége pedig a közvilágítás díjának megfizetése.

A közvilágításról való gondoskodás tehát a **települési önkormányzatok kötelező feladata**, ahogy az korábban is volt.

c) Kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása

A kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló **2012. évi XC. törvény** 2. §-a szerint e közszolgáltatás biztosítása a megye egész területén a **megyeszékhely megyei jogú város** önkormányzata, Pest megye esetében Érd megyei jogú város önkormányzata, a fővárosban pedig a **fővárosi önkormányzat kötelező feladata**.

Ez a feladatkör egyrészt az **Mötv. 21. § (2) bekezdésén** alapul, mely szerint a megyei jogú város azokat a közszolgáltatásokat is biztosítja, melyek saját területén túl a **megye egészére vagy nagy részére** kiterjednek.

Másrészt alapul az **Mötv. 23. § (1) bekezdésén**, mely szerint a fővárosi önkormányzat többek között ellátja mindazokat a településüzemeltetési feladatokat, melyek a **főváros egészét** érintik.

d) A helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása

A közúti közlekedésről szóló **1988. évi I. törvény** (a továbbiakban: Kkt.) 33. § (1) bekezdés *b)* pont *bb)* alpontja szerint a helyi közutak (azaz a helyi önkormányzat tulajdonában lévő helyi közutak) kezelője a helyi önkormányzat.

Mínt hogy a helyi önkormányzati jogokat a képviselő-testület gyakorolja, a helyi önkormányzat alatt (itt is) a képviselő-testületet kell érteni [Alaptörvény. 33. cikk (1) bekezdés].

A Kkt. 8. § (1) bekezdése szerint önkormányzati feladat – többek között – a közúthálózat fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése. A 34. § (3) bekezdése szerint a közút üzemeltetésére, fenntartására és fejlesztésére fordított költségeket a közút kezelőjének nyilván kell tartania.

Az **Ntv. 12. § (2) bekezdés a)** pontja szerint pedig a helyi önkormányzatok kizárólagos gazdasági tevékenységei közé tartoznak a **helyi közutak és műtárgyaik létrehozása és működtetése**.

Míndezek alapján megállapítható, hogy a helyi közutak és tartozékaik kialakítása és fenntartása – ahogy az korábban is volt – a **települési önkormányzatok kötelező feladata**.

e) Közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása

A Kkt.-ban említett közutak is a közterületek körébe sorolandók. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 54. § (1) bekezdése szerint azonban a közterületek körébe sorolandók nemcsak a közúti és gyalogos közlekedés (út, járda, stb.) biztosítását lehetővé tevő önkormányzati területek, de például a telkek, ingatlanok térbeli kapcsolatának, megközelíthetőségének biztosítására szolgáló területek vagy a közművek elhelyezését, zöldfelületek (például közparkok) kialakítását lehetővé tevő közterületek is.

Így elmondható, hogy a közterületek kialakítása és fenntartása minden **települési önkormányzat kötelező feladata**.

f) Gépjárművek parkolásának biztosítása

A járművekkel közterületen (például közúton, tereken, parkokban, egyéb közterületeken) történő várakozás (parkolás) a közterületek közlekedési célú használatának minősül [Kkt. 9/D. § (1) bekezdés]. Ennek biztosítása, e közterületeken a járművekkel történő parkolás biztosítása önkormányzati feladat. Ezt a közszolgáltatást maga az önkormányzat vagy kizárólag e célra alapított költségvetési szerv, 100%-os önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaság vagy e társaság 100%-os tulajdonában lévő gazdasági társaság, valamint önkormányzati társulás láthatja el [Kkt. 8. § (1) bekezdés c) pont, 9/D. § (2) bekezdés, Mötv. 16/A. §].

Szintén **kötelező önkormányzati feladatról** van tehát szó, melyet már az Ötv. is tartalmazott, az 2010. június 5-i hatállyal került az Ötv.-be beemelésre az önkormányzati feladatok közé.

3. A közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése
[Mötv. 13. § (1) bekezdés 3. pont]

E feladat az Mötv. 13. § (1) bekezdés 3. pontján kívül szerepel annak 42. § 7. és 8. pontjában is: A képviselő-testület hatásköréből **nem ruházható át** – többek között – az **intézmény alapítása**, illetve a **közterület elnevezése**.

Az Mötv. 51. § (5) bekezdése azt is tartalmazza, hogy a **közterület elnevezésének rendjét a települési, a fővárosban a fővárosi önkormányzat rendeletben** állapítja meg.

Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Áht.) 8. § (1) bekezdés b) pontja szerint költségvetési szerv – ilyenek az önkormányzati intézmények (közintézmények) is – alapítására helyi önkormányzati költségvetési szerv esetén a helyi önkormányzat, illetve annak társulása jogosult.

Az Áht. 8. § (4) bekezdése szerint önkormányzati költségvetési szerv alapításáról **alapító okiratban** kell rendelkezni.

Az alapító okirat pedig – az Áht. végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Ávr.) 5. § (1) bekezdés a) pontja szerint – tartalmazza a **költségvetési szerv nevét** is.

4. Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások

[Mötv. 13. § (1) bekezdés 4. pont]

Az egészségügyi alapellátás már az Ötv. szerint is a kötelezően ellátandó feladatok közé tartozott. Az **Alaptörvény** is – a *XX. cikk* (1) bekezdésében – kimondja, hogy mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. Ennek elősegítését szolgálja a (2) bekezdés szerint – többek között – az **egészségügyi ellátás** megszervezése mellett az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosítása vagy a **sportolás, rendszeres testedzés** támogatása és a környezet védelmének biztosítása is.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 88. § (1) bekezdése szerint „*a beteg lakóhelyén, illetve annak közelében biztosítani kell, hogy választása alapján igénybe vehető, hosszú távú, személyes kapcsolaton alapuló, nemétől, korától és betegsége természetétől függetlenül folyamatos egészségügyi ellátásban részesüljön*”. A (2) bekezdésből az is kiderül, hogy mindez az egészségügyi ellátás nem más, mint az **egészségügyi „alapellátás”**.

Az Eütv. 152. § (1) bekezdése előírja, hogy a **települési önkormányzat** az egészségügyi alapellátás körében **gondoskodik** (azaz köteles gondoskodni!) a **házi orvosi, házi gyermekorvosi** ellátásról; a **fogorvosi** alapellátásról; az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról; a **védőnői** ellátásról; az **iskola-egészségügyi** ellátásról.

Ennek érdekében a települési önkormányzat képviselő-testülete – a (2) bekezdés szerint – megállapítja és kialakítja az egészségügyi alapellátások körzeteit.

Az **egészséges életmód segítése** érdekében – az egészségügyi ellátás biztosítása mellett – a települési önkormányzat együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló **egészségfejlesztési tevékenységekben** az ezeket végző szervekkel és személyekkel, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezen tevékenységeket (Eütv. 152/A §).

5. Környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás) [Mötv. 13. § (1) bekezdés 5. pont]

Az **Alaptörvény XXI. cikk** (1) és (2) bekezdése szerint „*Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez*”, illetve „*[a]ki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni*”.

Az Eütv. 153. § (1) bekezdés a) pontja szerint a **települési önkormányzat** a **környezet- és település-egészségügyi feladatok körében** gondoskodik a **köztisztasági és településtisztasági feladatok** ellátásáról, a 153. § (1) bekezdés c) pontja értelmében pedig – szintén a **környezet- és település-egészségügyi feladatok körében** – folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát.

Az Eütv. 45. § (1) bekezdése szerint a **környezet és település-egészségügy** feladata a környezet egészségkárosító hatásainak vizsgálata és a megelőzés lehetőségeinek feltárása. Ennek keretében pedig rendszeresen vizsgálni kell az ivóvíz és minden egyéb, emberi felhasználásra kerülő víz és felszíni víz, a medencés közfürdők vizének, valamint a belső téri levegő szennyezettségét, a szennyvízelvezetés és a szilárd hulladékok elhelyezésének állapotát, valamint mindezek egészségkárosító tényezőit, a környezeti zaj-, rezgés- és fényártalmakat, a hőmérsékleti és a légnyomás okozta ártalmakat, az ionizáló és nem ionizáló sugarak mértékét és egészségkárosító hatását. A talajt, a vizeket és a levegőt nem szabad fertőzni, illetve olyan mértékben szennyezni, amely közvetlenül vagy közvetve az ember egészségét veszélyezteti.

A köztisztasági feladatok ellátásának eszközei között érdemes megemlíteni, hogy a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény 1. § (1) bekezdése szerint a **közterületi rend és tisztaság** védelméről, a tömegközlekedési eszközök használati rendjének fenntartásáról, az önkormányzati vagy vonal védelméről a települési önkormányzat közterület-felügyelet, illetőleg közterület-felügyelő útján gondoskodhat.

Az Eütv. 153. § (1) bekezdés *b)* pontja szerint pedig a települési önkormányzat – szintén a környezet- és település-egészségügyi feladatai körében – biztosítja a külön jogszabályban meghatározott **rovarok és rágcsálók irtását**.

6. Óvodai ellátás [Mötv. 13. § (1) bekezdés 6. pont]

E közszolgáltatás már az Ötv. szerint is kötelező feladat volt.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 2. § (4) bekezdése szerint óvodát települési önkormányzat is alapíthat és fenntarthat. A törvény 74. § (1) és (2) bekezdése visz közelebb a feladatellátási kötelezettséghez. E szerint az állam gondoskodik – az óvodai nevelés kivételével – a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. **Az óvodai nevelésről a települési önkormányzat** intézmény alapítása és fenntartása vagy köznevelési szerződés révén **gondoskodik**. [Itt érdemes megjegyezni: az Ötv. 8. § (4) bekezdése szerint az általános iskolai oktatás és nevelés kötelező önkormányzati feladat volt. Az Mötv. 13. § (1) bekezdése már nem tartalmazza ezt a feladatot, összhangban az Nkt. fenti rendelkezésével: **az állam gondoskodik a köznevelési alapfeladatok ellátásáról**, s ez alól kivétel az óvodai nevelés biztosítása.]

7. Kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása [Mötv. 13. § (1) bekezdés 7. pont]

a) Nyilvános könyvtári ellátás biztosítása

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 64.§ (1)

bekezdése szerint a települési könyvtári ellátás biztosítása a **települési önkormányzatok kötelező feladata**.

E feladatukat a községi és városi önkormányzatok vagy **nyilvános könyvtár fenntartásával**, vagy pedig a **megyei könyvtár szolgáltatásainak igénybevételével** teljesítik.

A megyei könyvtár fenntartása a **megyeszékhely megyei jogú város – Pest megyében Szentendre város önkormányzata – feladata**.

A fővárosban a könyvtári ellátási feladatot **Budapest főváros önkormányzata** – a kerületek könyvtári ellátását is biztosító nyilvános könyvtár fenntartásával – teljesíti.

b) Filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme

A mozgóképről szóló 2004. évi II. törvény 1. § (3) bekezdése és 7. § (1) bekezdés *a)* pontja értelmében a mozgóképzakmai célok támogatására, például **filmalkotások terjesztésére** a helyi önkormányzatok a költségvetéseikben meghatározott előirányzat terhére közvetlenül **támogatást nyújthatnak**.

Az előadó-művészeti szervezetek támogatásáról és sajátos foglalkoztatási szabályairól szóló 2008. évi XCIX. törvény 13. § (1) bekezdése szerint az állam, illetve **az önkormányzat** az előadó-művészeti szolgáltatások tartós biztosítására **nyilvántartott előadó-művészeti szervezettel** legalább három évre előadó-művészeti **közszolgáltatási szerződést köthet**.

A törvény szerint a nyilvántartásba vett előadó-művészeti szervezetet a miniszter nemzeti előadó-művészeti szervezetnek vagy kiemelt előadó-művészeti szervezetnek minősítheti.

Kiemelt előadó-művészeti szervezetnek azt az előadó-művészeti szervezetet lehet minősíteni, amelynek fenntartója helyi önkormányzat vagy a törvény szerinti közszolgáltatási szerződése van helyi önkormányzattal.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 5. § (1) bekezdése értelemben a kulturális örökség védelme közérdek, megvalósítása közreműködési jogosultságot és **együttműködési kötelezettséget** jelent az állam és az önkormányzati szervek, a nemzetiségi szervezetek, az egyházi jogi személyek, a civil és gazdálkodó szervezetek, valamint az állampolgárok számára.

A törvény szerint a muzeális intézményekben, a levéltárakban, a közgyűjteményként működő kép- és hangarchívumokban, valamint a könyvtárakban **muzeális dokumentumként őrzött kulturális javak védettnek minősülnek**.

Közgyűjtemény pedig a törvény szerint – többek között – az állam, a helyi önkormányzatok tulajdonában (fenntartásában) működő vagy általuk alapított **könyvtár, levéltár, muzeális intézmény, kép- és hangarchívum**. Az itt őrzött kulturális javak tehát védettnek minősülnek.

c) A helyi közművelődési tevékenység támogatása

Visszatérve a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényre, annak 76.§ (1) bekezdése értelmében a **települési önkormányzat kötelező feladata a helyi közművelődési tevékenység támogatása**.

Ennek formái különösen:

- a) az iskolarendszeren kívüli, öntevékeny, önképző, szakképző tanfolyamok, életminőséget és életésélyt javító tanulási, felnőttoktatási lehetőségek, népfőiskolák megteremtése;
- b) a település környezeti, szellemi, művészeti értékeinek, hagyományainak feltárása, megismertetése, a helyi művelődési szokások gondozása, gazdagítása;
- c) az egyetemes, a nemzeti, a nemzetiségi és más kisebbségi kultúra értékeinek megismertetése, a megértés, a befogadás elősegítése, az ünnepek kultúrájának gondozása;
- d) az ismeretszerző, az amatőr alkotó, művelődő közösségek tevékenységének támogatása;
- e) a helyi társadalom kapcsolatrendszerének, közösségi életének, érdekérvényesítésének segítése;
- f) a különböző kultúrák közötti kapcsolatokat kiépítésének és fenntartásának segítése;
- g) a szabadidő kulturális célú eltöltéséhez a feltételek biztosítása;
- h) egyéb művelődést segítő lehetőségek biztosítása;
- i) a települési könyvtár, valamint a település közigazgatási területén lévő muzeális intézmény közművelődési tevékenységének támogatása.

A **települési önkormányzat** a helyi szükségletek és lehetőségek alapján **rendeletben** határozza meg, hogy a fenti feladatokból mit, milyen formában, módon és mértékben lát el.

Fentiekén kívül a települési önkormányzat a közművelődési tevékenységek folyamatos megvalósíthatósága érdekében **közösségi színteret**, illetve **közművelődési intézményt** biztosít úgy, hogy városban (ideértve a megyei jogú várost és a fővárosi kerületeket is) közművelődési intézményt, községekben közösségi színteret vagy közművelődési intézményt kell biztosítani.

8. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások [Mötv. 13. § (1) bekezdés 8. pont]

a) Szociális szolgáltatások és ellátások

A szociális alapellátás már az Ötv. szerint is kötelező önkormányzati feladat volt. A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló **1993. évi III. törvény** (a továbbiakban: Sztv.) 2. §-a rögzíti, hogy a szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének saját magukról, családjukról történő gondoskodása és az ezzel járó felelősségük mellett – egyrészt az állam, másrészt a **helyi önkormányzatok** feladata.

Az önkormányzatok esetében a törvény mind a képviselő-testületnek, mind a polgármesternek, mind pedig a jegyzőnek ad a szociális igazgatás területén feladat- és hatáskört. A képviselő-testület emellett – a feladatai ellátása és annak szabályozása érdekében – rendeletalkotási felhatalmazással, illetve kötelezettséggel is rendelkezik.

Az Sztv. 25. § (1) és (3) bekezdése alapján szociális rászorultság esetén a jogosult számára a **települési önkormányzat** képviselő-testülete az Sztv.-ben, illetve az **önkormányzat rendeletében** meghatározott feltételek szerint **pénzbeli szociális ellátást** nyújt ápolási díj és önkormányzati segély formájában, de más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

A pénzbeli ellátások mellett az önkormányzat **természetbeni szociális ellátásokat** is nyújthat, továbbá **személyes gondoskodást** biztosít **szociális szolgáltatások** (alapszolgáltatások és szakosított ellátások) formájában.

b) Gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló **1997. évi XXXI. törvény** 16. § (1) bekezdése alapján a gyermekek védelmét biztosító **hatósági** feladat- és hatáskörök – a gyámhatóság mellett – a **helyi önkormányzat képviselő-testülete** gyakorolja.

A törvény 18. (2) bekezdése szerint a **települési önkormányzat képviselő-testülete** a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a gyermek és a fiatal felnőtt rászorultságára tekintettel **pénzbeli támogatást** állapíthat meg.

A törvény 29.-a szerint az önkormányzat a **személyes gondoskodást nyújtó ellátások** formáiról, azok igénybevételéről, a fizetendő térítési díjakról **rendeletet** köteles alkotni.

A törvény 94.-a szerint a **települési önkormányzat**, fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat feladata a **gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése**, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése.

A települési önkormányzat biztosítja a **személyes gondoskodást nyújtó alapellátások** keretében a **gyermekjóléti szolgáltatást**, a **gyermekek napközbeni ellátását**, a **gyermekek átmeneti gondozását**, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.

A **települési önkormányzat**, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles **gyermekjóléti szolgálatot** működtetni.

A **települési önkormányzat**, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén

- a) tízezernél több állandó lakos él, **bölcsődét**,
- b) húszezernél több állandó lakos él, **bölcsődét és gyermekek átmeneti otthonát**,
- c) harmincezernél több állandó lakos él, **bölcsőde és gyermekek átmeneti otthona** mellett **családok átmeneti otthonát**,
- d) negyvenezerrel több állandó lakos él, **bölcsőde, gyermekek átmeneti otthona és családok átmeneti otthona** mellett **gyermekjóléti központot köteles működtetni**.

A **megyei jogú város önkormányzata** köteles **gyermekjóléti központot** működtetni.

9. Lakás- és helyiséggazdálkodás

[Mötv. 13. § (1) bekezdés 9. pont]

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló **1993. évi LXXVIII. törvény** (a továbbiakban: Ltv.) 3.§ (1) bekezdése szerint a **helyi önkormányzat** tulajdonában lévő lakások bérletére az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételekkel lehet –

szociális helyzet alapján vagy nem szociális (azaz költségelven vagy piaci) alapon bérleti szerződést kötni.

Az önkormányzati rendeletnek a lakbér mértékét is szabályoznia kell.

Az önkormányzat tulajdonában lévő helyiségek bérletére a lakásbérlet szabályait kell – a törvényben meghatározott eltérésekkel – alkalmazni azzal, hogy a helyiségbér mértékét az önkormányzat rendelete nem tartalmazhatja.

A lakások elidegenítésének feltételeit szintén önkormányzati rendeletben kell szabályozni.

Az Ltv. IX. fejezete tartalmazza az önkormányzatokra vonatkozó külön rendelkezéseket. Így – többek között – az önkormányzat költségvetési szerveire, gazdálkodó szervezeteire vonatkozó eltérő feltételek önkormányzat általi szabályozásának lehetőségét mind a lakások, mind a helyiségek vonatkozásában.

A törvény 2. melléklete rögzíti azt, hogy mit kell tartalmaznia az önkormányzat bérleti, illetve elidegenítési szabályokat tartalmazó rendeletének.

10. A területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzése [Mötv. 13. § (1) bekezdés 10. pont]

Az Sztv. 45. § (1) bekezdése szerint a **települési önkormányzat** képviselő-testülete a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére a rendeletben meghatározottak szerint önkormányzati segélyt nyújt.

Ez részben a **hajléktalanság megelőzésére**, illetve a **hajléktalanok támogatására** is eszköz.

Ezt jelzi, hogy a törvény 45. § (2) bekezdése szerint a fővárosban – eltérő megállapodás hiányában – a **hajléktalanok** önkormányzati segítése a **fővárosi önkormányzat** feladata.

A hajléktalanok azonban nemcsak segély, hanem **személyes gondoskodás** formájában is támogathatók az ezek keretébe tartozó szakosított ellátást nyújtó **bentlakásos intézményekben**. Ilyen az ápolást, gondozást nyújtó **intézmények** közül a **hajléktalanok otthona** (Sztv. 67. §). Ilyen továbbá a **rehabilitációs intézmények** közül a **hajléktalan személyek** rehabilitációs intézménye (Sztv. 72. §) s ilyenek az **átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények** közül a **hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása** (Sztv. 84. §).

A szakosított ellátások közé tartozik a **támogatott lakhatás**, amely – többek között – a hajléktalan személyek részére biztosított szolgáltatás, mely tartalmaz például étkeztetést, ápolást-gondozást vagy a társadalmi életben való részvételt segítő szolgáltatásokat is (Sztv. 75. §).

Az Sztv. 86. § (2) bekezdés *d*) pontja szerint a **harminczer főnél** nagyobb lakosságú **települési önkormányzat** köteles biztosítani éjjeli menedékhelyet és **hajléktalan személyek átmeneti szállását**.

Az Sztv. 88. § (2) bekezdése szerint a fővárosban a **fővárosi önkormányzat** köteles gondoskodni a **hajléktalanok otthonának**, a hajléktalan személyek **rehabilitációs intéz-**

ményének és – ha a kerületi önkormányzattal másként nem állapodik meg – a hajléktalanok éjjeli menedékhelyének és átmeneti szállásának megszervezéséről és fenntartásáról.

11. Helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás [Mötv. 13. § (1) bekezdés 11. pont]

a) Helyi környezet- és természetvédelem

1) A környezet védelmének általános szabályairól szóló **1995. évi LIII. törvény** 46. §-a szerint a **települési önkormányzat** (Budapesten a **fővárosi önkormányzat** is) a környezet védelme érdekében

- a)* biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat;
- b)* önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet a képviselő-testület hagy jóvá;
- c)* a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz;
- d)* együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, egyesületekkel;
- e)* elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;
- f)* a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását.

A megyei önkormányzat megyei környezetvédelmi programot készít, melyet a megyei közgyűlés hagy jóvá és gondoskodik az abban foglalt feladatok végrehajtásáról. A megyei önkormányzat továbbá előzetesen véleményezi a települési környezetvédelmi programokat, illetve kezdeményezheti azok megalkotását, állást foglal a települési önkormányzatok környezetvédelmi tárgyú rendeleteivel kapcsolatban.

2) A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdés *b*) pontja szerint természeti területet és más védelemre érdemes földterületet helyi jelentőségű terület esetén rendeletben a települési önkormányzat – Budapesten a fővárosi önkormányzat – nyilvánít védetté.

A törvény 55. §-a szerint a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi önkormányzat – az illetékességi területén található helyi jelentőségű védett természeti területek fenntartására tervet készít. A tervnek az országos és a regionális tervekkel összhangban kell lennie. A tervet a települési önkormányzat képviselő-testülete, a fővárosban és a megyei jogú városban a közgyűlés rendelettel fogadja el.

A törvény 61. §-a alapján a megyei önkormányzat gondoskodik a megye területén található helyi jelentőségű védett természeti területek védelmével kapcsolatos tevékenységek összehangolásáról. A megyei önkormányzat e feladatkörében:

- a) javaslatot tesz helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításra;
- b) a települési önkormányzat felkérése alapján részt vesz a helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítás előkészítésében;
- c) elősegíti a települési önkormányzatok természetvédelmi tevékenységét.

A törvény 62. §-a értelmében – törvényben meghatározott esetekben – természetvédelmi feladatokat települési önkormányzatok is ellátnak.

A helyi jelentőségű védett természeti terület fenntartásáról, természeti állapotának fejlesztéséről, őrzéséről a védetté nyilvánító települési önkormányzat köteles gondoskodni.

b) Vízgazdálkodás, vízkárelhárítás

1) A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 4. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat – a fővárosban a fővárosi önkormányzat – feladata:

- a) a helyi vízi közüzemi tevékenység fejlesztésére vonatkozó – a vízgazdálkodás országos koncepciójával és a jóváhagyott nemzeti programokkal összehangolt – tervek kialakítása és végrehajtása;
- b) a közműves vízellátás körében a települési közműves vízszolgáltatás korlátozására vonatkozó terv jóváhagyásáról és a vízfogyasztás rendjének megállapításáról való gondoskodás;
- c) a vízgazdálkodási feladatokkal kapcsolatos önkormányzati hatósági feladatok ellátása;
- d) a természetes vizek fürdésre alkalmas partszakaszainak és azzal összefüggő vízfelületének kijelölése;
- e) a helyi vízrendezés és vízkárelhárítás, az árvíz- és belvízelvezetés.

A törvény 4. § (2) bekezdése értelmében a települési önkormányzat – a vízgazdálkodási tevékenységek mint közfeladatok (közszolgáltatások) körében – köteles gondoskodni:

- a) a település nem közműves ivóvízellátásáról;
- b) a 2000 lakos-egyenértékkel jellemezhető szennyvíz-kibocsátás feletti szennyvíz-elvezetési agglomerációt alkotó településeken a keletkező használt vizek (szennyvizek) szennyvízelvezető művel való összegyűjtéséről, tisztításáról, a tisztított szennyvíz elvezetéséről, illetőleg a más módon összegyűjtött szennyvíz, továbbá a szennyvíziszap ártalommentes elhelyezésének megszervezéséről;
- c) a b) pontban meghatározott feladatok ellátásáról a lakos-egyenértéktől függetlenül azokon a területeken, amelyeket a vízbázisok, távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről, továbbá a felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szóló jogszabályok határoznak meg;
- d) a településen található szennyvízbekötés nélküli ingatlanok esetében a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz begyűjtésének szervezéséről és ellenőrzéséről.

2) A törvény 16. § (1) bekezdése alapján a vizek kártételei elleni védelem érdekében szükséges feladatok ellátása – a védőművek építése, fejlesztése, fenntartása, üzemeltetése, valamint a védekezés – az állam, a helyi önkormányzatok, illetve a károk megelőzésében vagy elhárításában érdekeltek kötelezettsége.

A helyi önkormányzatok feladata:

- a) a legfeljebb két település érdekében álló védőművek létesítése, a helyi önkormányzat tulajdonában lévő védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;
- b) a település belterületén a patakok, csatornák áradásai, továbbá a csapadék- és egyéb vizek által okozott kártételek megelőzése – kül- és belterületi védőművek építésével –, a védőművek fenntartása, fejlesztése és azokon a védekezés ellátása;
- c) a vizek kártételei elleni védelemmel összefüggő – külön jogszabályban meghatározott – feladatok ellátása.

12. Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás [Mötv. 13. § (1) bekezdés 12. pont]

a) Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem

Mind a honvédelmi, mind a polgári védelmi és a katasztrófavédelmi feladatok alapvetően államigazgatási hatáskörbe tartoznak, ugyanakkor mégis önkormányzati feladatot is jelentenek.

Nevezetesen: a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvény 18. § (2) bekezdése alapján a honvédelmi felkészülés egyes feladatainak ellátásában részt vesznek – többek között – a települési önkormányzatok irányítása alatt álló szervek is.

Másrészt a törvény 66. § (2) bekezdésének sajátos megfogalmazása szerint a települési önkormányzat képviselő-testületének feladat- és hatáskörét a polgármester, a fővárosi közgyűlés feladat- és hatáskörét a főpolgármester, a megyei közgyűlés feladat- és hatáskörét a megyei közgyűlés elnöke gyakorolja (mintegy törvény által átruházott hatáskörként).

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 2.§ (1) bekezdése szerint a katasztrófák elleni védekezést és a következmények felszámolását az erre a célra létrehozott szervek és a különböző védekezési rendszerek működésének összehangolásával az állampolgárok, valamint a polgári védelmi szervezetek és – többek között – az önkormányzatok bevonásával, illetve közreműködésével kell biztosítani.

A törvény 15. § (1) bekezdése szerint a polgármester (főpolgármester) az illetékességi területén irányítja és szervezi a felkészülést és a védekezés feladatait. E feladatok végrehajtására – a hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve egyetértésével – közfoglalkoztatási támogatást is igényelhet.

A törvény 63. § (1) bekezdése értelmében községben, városban, megyei jogú városban, fővárosi kerületben – ha a te-

lepülés katasztrófavédelmi besorolása azt indokolja – polgári védelmi kötelezettségen alapuló települési polgári védelmi szervezetet kell létrehozni.

b) Helyi közfoglalkoztatás

Már a katasztrófavédelmi feladatoknál is utalás történt e feladat közfoglalkoztatással való összefüggésére, ennek a lehetőségnek az igénybevitelére.

Emellett az Möt. kötelező feladatként fogalmazza meg a közfoglalkoztatást az önkormányzatok számára akkor, amikor 15. §-ában kimondja: „A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását.”

Ezzel összhangban mondja ki a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény 1. § (2) bekezdése, hogy közfoglalkoztatási jogviszony olyan munkára létesíthető, amely – többek között – a helyi önkormányzatokról szóló törvényben előírt kötelező vagy önként vállalt feladat ellátására vagy a feladatellátás feltételeinek megteremtésére irányul.

A törvény 1. § (3) bekezdése szerint közfoglalkoztató lehet – többek között – a helyi önkormányzat vagy például költségvetési szerv is.

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény 8. § (4) bekezdése pedig kimondja, hogy a helyi önkormányzat a külön törvényben meghatározott foglalkoztatási feladatainak ellátása során

- külön jogszabályban meghatározott közfoglalkoztatást szervez;
- figyelemmel kíséri a helyi foglalkoztatási viszonyok alakulását;
- döntéseinek előkészítése, valamint végrehajtása során figyelembe veszi azok foglalkoztatáspolitikai következményeit;
- az állami foglalkoztatási szerv működési feltételeihez és fejlesztéséhez támogatást nyújt.

13. Helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok [Möt. 13. § (1) bekezdés 13. pont]

- a) A helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény 1. § (1) bekezdése szerint a települési (községi, városi, fővárosi és kerületi) önkormányzatok képviselő-testülete rendelettel az illetékességi területén helyi adókat vezethet be. Ebből adódóan nem kötelező helyi adót bevezetni. Ha azonban az önkormányzat azt bevezeti, az csak a törvényben felsorolt adónem lehet, illetve mértéke a törvényben meghatározott maximális mértéket nem haladhatja meg.
- b) Ami az önkormányzatok gazdaságszervezéssel kapcsolatos feladatait, azaz gazdálkodásukat és annak megszervezését illeti, arra egyrészt maga az Möt. és az Nvt., másrészt az Áht. rendelkezései a meghatározóak.

Az Möt. 112. § (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat a feladataihoz igazodóan választja meg a gaz-

dálkodás formáit és a pénzügyi előírások keretei között önállóan alakítja ki az érdekeltségi szabályokat.

Az Möt. 116. § (1) bekezdése kötelezően írja elő a képviselő-testület számára, hogy hosszú távú fejlesztési elképzeléseit **gazdasági programban, fejlesztési tervben** rögzítse. Emellett az Nvt. 9. § (1) bekezdése azt is kötelezően mondja ki, hogy a helyi önkormányzat a vagyongazdálkodásának a törvényben meghatározott rendelkezése, a közfeladatok ellátásának biztosítása érdekében közép- és hosszú távú **vagyongazdálkodási tervet** készítsen.

Az Áht. 78. § (2) bekezdése szerint a **helyi önkormányzat** a költségvetési bevételek és költségvetési kiadások teljesítésének ütemezéséről **likviditási tervet** köteles készíteni. Ez szintén a gazdálkodás átláthatóságát, biztonságát, tervezhetőségét is szolgálja.

- c) A **turizmussal** kapcsolatos feladatok ellátása, a települések **idegenforgalmának** fejlesztése, ezzel a bevételek gyarapítása, s emellett a település megismertetése fontos önkormányzati érdek.

14. A kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is [Möt. 13. § (1) bekezdés 14. pont]

Ez a feladat lényegében nem más jelent, mint a kistermelők, őstermelők által megtermelt – elsősorban mezőgazdasági termékek – árusítása céljából piac – **termelői piac** – működtetését, mely egyben a lakosság ellátását is szolgálja.

A kereskedelemről szóló **2005. évi CLXIV. törvény** 2. § 5a. pontja szerint a helyi termelői piac olyan piac, ahol a kistermelő a gazdaságából származó mezőgazdasági, illetve élelmiszeripari termékét értékesíti. A törvény előírja, hogy **vásár**, valamint **piac** a kereskedelmi hatóság által kiadott vásár-, illetve piacüzemeltetési **engedély** birtokában üzemeltethető.

A **helyi termelői piac** üzemeltetésének szabályai ennél enyhébbek, ehhez elegendő a kereskedelmi hatósághoz történő **bejelentés**.

A vásárokról, a piacokról és a bevásárlóközpontokról szóló 55/2009 (III. 13.) Korm. rendelet a piac üzemeltetési feltételeit tovább részletezi és egyéb feltételeket – területi hozzájárulás, közegészségügyi, élelmiszerlánc-biztonsági, tűzvédelmi követelmények stb. – is előír.

Az önkormányzat feladata itt elsősorban a lehetőség megteremtése pl. terület biztosításával, az üzemeltetés megszervezésével és a feltételek (tárgyi, személyi) lehetővé tételével.

15. Sport, ifjúsági ügyek [Möt. 13. § (1) bekezdés 15. pont]

A sportról szóló **2004. évi I. törvény** 55. §-a kötelező feladatokat rögzít egyrészt a települési önkormányzatok, illetve a nagyobb lakosságú települési, illetve a területi önkormányzatok részére.

A törvény rendelkezései szerint a **települési önkormányzat** meghatározza a **helyi sportfejlesztési koncepciót**, együttműködik a helyi sportszervezetekkel, fenntartja a tulajdonában lévő sportlétesítményeket és megteremti az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.

Biztosítja továbbá az önkormányzati iskolai sportkörök működéséhez vagy az ezek feladatait ellátó diáksport-egyesületek feladatainak ellátásához szükséges feltételeket.

Ez utóbbi feladat – az iskolai sportkör működtetésének vagy e feladatoknak az iskolával kötött megállapodás alapján diáksport-egyesület általi ellátásának biztosítása –, a nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (13) bekezdése szerint a legalább négy évfolyammal működő iskolák számára kötelező.

A **tízezernél több lakosú települések** helyi önkormányzatai **rendeletben** kötelesek megállapítani a sporttal kapcsolatos részletes feladatokat és a költségvetésükből a sportra fordítandó összeget.

A **megyei jogú városok**, a **főváros** és a **megye** önkormányzatai a törvény értelmében ellátják egyrészt a fent említett feladatokat. Emellett segítik a területükön működő sportszervezetek működését, a sportági iskolai területi versenyrendszerek kialakítását és sportrendezvények lebonyolítását. Ezen túlmenően közreműködnek a sportszakemberek képzésében és részt vesznek a nemzetközi sportkapcsolatokban, ellátnak sportinformációs adatszolgáltatási feladatokat, továbbá közreműködnek a sport népszerűsítésében, illetve a sportorvosi tevékenység feltételeinek biztosításában.

Az önkormányzatok sporttal kapcsolatos tevékenysége természetesen egyben **ifjúsági feladatok** ellátását – is – jelenti.

A sport azonban nem kizárólag ifjúsági feladat. Az önkormányzat ifjúsággal kapcsolatos feladatait elsősorban a köznevelési intézmények, szabadidős lehetőségek, illetve kulturális intézmények és lehetőségek biztosítása útján látja el.

Az ifjúsági feladatok ellátásának a nevelés, oktatás területén betöltött szerepét jól kifejezi a nemzeti köznevelésről szóló törvény deklarált célja. A **2011. évi CXCV. törvény** 1. § (1) bekezdése szerint a törvény célja olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely **elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését** készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén. A törvény célja továbbá, hogy ezáltal a köznevelési rendszer intézményei és szereplői, szakemberei erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat neveljenek. Célja a törvénynek emellett a társadalmi leszakadás – a nevelés-oktatás eszközeivel való – megakadályozása és a tehetség gondozás.

16. Nemzetiségi ügyek

[Mötv. 13. § (1) bekezdés 16. pont]

A nemzetiségek jogairól szóló **2011. évi CLXXIX. törvény** (a továbbiakban: Nektv.) 79. §-a szabályozza a **helyi önkormányzatok és a nemzetiségi önkormányzatok együttműködését**, e körben a helyi önkormányzatok és szerveik kötelezettségeit.

A Nektv. 80. § (1) bekezdése írja elő azt, hogy a helyi önkormányzat a nemzetiségi önkormányzat részére milyen **személyi és tárgyi feltételeket** köteles biztosítani annak működése érdekében (ingyenes helyiséghasználat és annak feltételei, ahhoz kapcsolódó költségek viselése, adminisztrációs közreműködés, gazdálkodással összefüggő feladatok stb.).

Ennek érdekében a helyi és a nemzetiségi önkormányzatok **megállapodást** kötelesek kötni egymással, melyet minden év január 31-ig felül kell vizsgálniuk. Emellett az együttműködés feltételeit az **SzMSz-eikben** is rögzíteniük kell.

17. Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában [Mötv. 13. § (1) bekezdés 17. pont]

A közbiztonságról való gondoskodás alapvetően és elsősorban állami feladat, melyet az állam a **rendvédelmi szervek** útján biztosít.

Ennek feltételeit a rendőrségről szóló **1994. évi XXXIV. törvény** és más, ehhez kapcsolódó vagy ennek végrehajtására alkotott jogszabályok rögzítik. Ilyen kapcsolódó jogszabály például a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló **2011. évi CLXV. törvény**, amelynek preambuluma is rögzíti, hogy a közbiztonság és a közrend megteremtése és fenntartása az **állam alapvető joga és kötelessége**.

A rendőrségről szóló törvény 8. § (2), (3), (4) bekezdése szerint a rendőrkapitányság, a határrendészeti kirendeltség és más helyi rendőri szerv vezetőjének kinevezését megelőzően a kinevezési jogkör gyakorlója kikéri az illetékességi területen működő települési – Budapesten a fővárosi kerületi – önkormányzatok képviselő-testületének, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat közgyűlésének a véleményét. Rendőrfőkapitány esetében a megyei (fővárosi) önkormányzat képviselő-testületének véleményét kell kérni. A szükségessé váló felmentésről az illetékes önkormányzatokat – az érintettel történő közléssel egyidejűleg – tájékoztatni kell.

Ha a települési önkormányzatok többsége, illetve a megyei (fővárosi) önkormányzat a kinevezéssel szemben foglal állást, és a kinevezési jogkör gyakorlója nem állít újabb jelöltet, döntése szakmai indokairól az érintett önkormányzatokat állásfoglalásban tájékoztatja.

A rendőrkapitány vagy kijelölt helyettese évente beszámol a rendőrkapitányság illetékességi területén működő települési önkormányzat képviselő-testületének a település közbiztonságának helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az azzal kapcsolatos feladatokról. A megyei, fővárosi önkormányzat felkérésére évente a rendőrfőkapitány vagy kijelölt helyettese számol be.

Emellett a rendőrség arról is tájékoztatja az érintett önkormányzatot, ha a településen a lakosság széles körét érintő rendőri intézkedést tervez végrehajtani, feltéve, ha a tájékoztatás nem veszélyezteti az intézkedés eredményességét.

A rendőrségi törvény 9. § (1) bekezdése szerint a **települési önkormányzat szerződést köthet** a közigazgatási területén működő rendőrkapitányság vagy határrendészeti kirendeltség vezetőjével – rendőrségi kötelezettségvállalás esetén a rendőrfőkapitány előzetes egyetértésével – különösen a he-

lyi közbiztonságot érintő feladatok ellátása, a rendőrség és az önkormányzati szervek tevékenységének összehangolása, valamint az illetékességi területén működő rendőri szerv létesítésének, bővítésének és fejlesztésének elősegítése érdekében.

A törvény 10. § (1) bekezdése szerint pedig a rendőrkapitány, a megyék (főváros) tekintetében a rendőrfőkapitány és az illetékességi területen működő önkormányzatok a közbiztonsággal összefüggő feladatok ellátásának társadalmi segítésére és ellenőrzésére – a közbiztonság fenntartásában érintett állami szervek és egyesületek bevonásával – **bűnmegelőzési és közbiztonsági bizottságot** hozhatnak létre. A bizottság elnökét, tagjait együttesen bízzák meg az önkormányzat képviselő-testülete megbízatásának időtartamára.

Ha a települési önkormányzat képviselő-testülete a saját szervezetén belül **közbiztonsági ügyekkel foglalkozó bizottságot** hoz létre, a rendőrkapitány, a fővárosi önkormányzat esetében a rendőrfőkapitány a bizottság munkáját – a titok- és adatvédelemre vonatkozó rendelkezések figyelembevételével – a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatás megadásával köteles elősegíteni.

Ide kapcsolódik a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló törvény 3. § (2) bekezdés *f)* pontja, amely szerint a polgárőr egyesületek önkéntesen közreműködhetnek a működési területükön illetékes helyi önkormányzat által létrehozott bűnmegelőzési és közbiztonsági, valamint baleset-megelőzési bizottság munkájában tekintettel arra is, hogy a polgárőr egyesületek alapfeladata a helyi közrend és közbiztonság védelme, valamint a bűnmegelőzésben való közreműködés. E feladatokat természetesen a működési területükön illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal való írásbeli együttműködési megállapodás alapján és keretei között végezhetik.

A polgárőr egyesületek az önkormányzatok és a rendvédelmi szervek felkérésére közreműködhetnek a közúti közlekedési balesetek, valamint a kiemelt rendezvények, katasztrófa sújtotta területek helyszínén a közlekedés zavartalanosságának biztosítása érdekében jelzőőri feladatok ellátásában.

Az önkormányzatok a rendőrség és a polgárőr szervezetek működését és tevékenységét lehetőség szerint **anyagforrások biztosításával**, technikai és egyéb eszközök átadásával vagy telepítésével, üzemeltetésével (pl. képfelvevő eszközök), vagy feleslegessé vált vagyontárgyak átadásával s egyéb módon támogathatják.

Egyre több település területén helyeznek el **képfelvevő eszközöket**, térfelügyelő kamerákat. Mind a rendőrség, mind a települési önkormányzat közterületen, ahol az közbiztonsági, bűnmegelőzési, illetve bűnüldözési célból igazolhatóan szükséges, bárki számára nyilvánvalóan észlelhető módon képfelvevőt helyezhet el és felvételt készíthet.

Képfelvevő rendőrség általi elhelyezése esetén annak szükségességéről, a képfelvevővel megfigyelt közterület kijelöléséről a rendőrség előterjesztésére az illetékes települési önkormányzat dönt. A képfelvevő elhelyezési és üzemeltetési költségeinek biztosítására az önkormányzat és az illetékes rendőrkapitányság a törvényben meghatározott keretek között megállapodást köthet. A rendőrség a képfelvevők elhelyezésére, a megfigyelt területre vonatkozó adatokat a központi szerv honlapján közzéteszi.

A polgárőrség – ha annak feltételeivel rendelkezik – a rendőrség vagy a települési önkormányzat által a közterületen elhelyezett képfelvevő eszközök által rögzített képek megfigyelésében közreműködhet.

Az Möt. a 13. § (1) bekezdésében említett közbiztonsági feladatokban való önkormányzati közreműködés lehetőségét tovább pontosítja 17. §-ában. E szerint: a települési és a fővárosi önkormányzat a helyi közbiztonságról, vagyoniának, más értékének védelméről kényszerítő eszköz alkalmazására törvény alapján jogosult **szervezet létrehozásával** is gondoskodhat.

E szervezet az alaptevékenységét a települési és a fővárosi önkormányzat területe szerint illetékes megyei (fővárosi) rendőr-főkapitánysággal kötött írásbeli együttműködési **megállapodás** alapján, a rendőrség szakmai felügyeletével végzi.

A szervezet feladatait, az alkalmazható kényszerítő eszközöket, az együttműködési megállapodásra, valamint a szervezet működésére vonatkozó szabályokat, továbbá az e feladatokat ellátókkal szemben támasztott személyi feltételeket törvény határozza meg.

E rendelkezéseket alkalmazni kell akkor is, ha az önkormányzat ezekről a feladatokról nem önálló szervezet létrehozásával gondoskodik.

Az önkormányzat által a közbiztonsági feladatok ellátásában közreműködő szervezet formáját és az arra vonatkozó egyéb szabályokat tehát az Möt. nem határozza meg, azt más törvény szabályozza. Ez a törvény az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló **2012. évi CXX. törvény**.

E törvény 3. §-a szerint önkormányzati rendészeti szervet – a községi, a városi képviselő-testület, a megyei jogú városi közgyűlés, a fővárosban a fővárosi kerületi képviselő-testület és a közgyűlés – a polgármesteri (főpolgármesteri) hivatal belső szervezeti egységeként, önálló költségvetési szervként, költségvetési szerv belső szervezeti egységeként hozhat létre. Önkormányzati rendészeti szervet több önkormányzat társulási formában is működtethet.

Az önkormányzati rendészeti szerv tagjaként foglalkoztatható az önkormányzati **természetvédelmi őr**, a **közterület-felügyelő**, a **mezőőr**, a rendészeti feladatokat ellátó **erdészeti szakszemélyzet**. A feladat úgy is ellátható, ha a képviselő-testület e személyek önálló alkalmazásával – szervezet létrehozása nélkül – látja el e feladatokat.

A közterület-felügyeletről külön törvény is rendelkezik, a közterület-felügyeletről szóló **1999. évi LXIII. törvény**. E törvény 1. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzatok a **közterületi rend** és tisztaság **védelméről közterület felügyelet, illetve közterület-felügyelő** útján is gondoskodhatnak.

A közterület-felügyelet feladata többek között a közterület rendjére és tisztaságára vonatkozó, jogszabály által tiltott tevékenységek megelőzése, megakadályozása, megszakítása, megszüntetése, illetve szankcionálása, valamint közreműködés a társadalmi bűnmegelőzési feladatok megvalósításában, a közbiztonság és a közrend védelmében.

Fent említett szerveket, személyeket a törvény tehát az önkormányzati **rendészeti szervek** körébe sorolja. A helyi közbiztonsági feladatoknak a rendőrséggel kötött írásbeli megállapodás alapján történő további részletezésével pedig

biztosítható az abban való önkormányzati közreműködés bővítése.

18. A helyi közösségi közlekedés biztosítása

[Mötv. 13. § (1) bekezdés 18. pont]

A közúti közlekedésről szóló **1988. évi I. törvény** 47.§ 3. pontja szerinti értelmező rendelkezés alapján közösségi közlekedésnek minősül a „**menetrend alapján közlekedő gépjárművekkel végzett közforgalmú személyszállítás**”.

Az Nvt. 12. § (2) bekezdése meghatározza azokat a **gazdasági tevékenységeket**, melyek a helyi önkormányzatok **kizárólagos** feladatkörébe tartoznak.

Ilyen – többek között – a menetrend szerinti helyi személyszállítási szolgáltatás.

E szolgáltatás szabályait részletesen a személyszállítási szolgáltatásokról szóló **2012. évi XLI. törvény**, illetve az ennek felhatalmazása alapján megalkotandó önkormányzati rendelet szabályozza.

A törvény értelmében – összhangban a fent említett törvényi szabályozással – **helyi személyszállítási szolgáltatás** a település közigazgatási határán belül, **helyi díjszabás alapján** végzett személyszállítási szolgáltatás.

A törvény 4. § (4) bekezdése szerint a helyi személyszállítási közszolgáltatás megszervezése, a közlekedési szolgáltató kiválasztása, a szolgáltatás közszolgáltatási szerződés megkötésével történő megrendelése, a helyi közlekedés díjainak a szerződés keretében történő megállapítása, a menetrendi koncepciók kidolgozása **a fővárosi önkormányzat** kötelező feladata.

A feladatot önként vállalt feladat formájában más települési önkormányzatok vagy azok társulásai is elláthatják.

A közszolgáltatási szerződés megkötésére – amelynek része a **helyi közszolgáltatási menetrend** – az önkormányzat nevében, a közgyűlés, illetve a képviselő-testület felhatalmazása alapján a főpolgármester, illetve a polgármester jogosult.

19. Hulladékgyűjtés

[Mötv. 13. § (1) bekezdés 19. pont]

A hulladékról szóló **2012. évi CLXXXV. törvény** 33. § (1) bekezdése szerint a **települési önkormányzat** a hulladékgyűjtési közszolgáltatás ellátását a közszolgáltatóval kötött **közszolgáltatási szerződés** útján biztosítja.

A közszolgáltatási szerződés egyes tartalmi elemeit a települési önkormányzat képviselő-testülete **rendeletben** állapítja meg. Ugyanígy a hulladékgyűjtési közszolgáltatás tartalmát, a közszolgáltatással ellátott terület határait, a közszolgáltatás ellátásának rendjét és módját, a közszolgáltató és az ingatlan tulajdonosok ezzel összefüggő jogait és kötelezettségeit is önkormányzati rendeletben kell megállapítani.

Ezen kívül önkormányzati rendelet az ingatlan tulajdonosokat kötelezheti arra is, hogy a települési hulladékot meghatározott anyagfajta szerint elkülönítetten gyűjtsék.

A hulladékgyűjtési közszolgáltatás biztosítása **a települési önkormányzatok kötelezően ellátandó feladata**.

20. Távhőszolgáltatás

[Mötv. 13. § (1) bekezdés 20. pont]

A távhőszolgáltatásról szóló **2005. évi XVIII. törvény** értelmében **távhőszolgáltatás** az a közszolgáltatás, amelyet az erre vonatkozó engedéllyel rendelkező közszolgáltató távhőtermelő létesítményből, távhővezeték-hálózaton keresztül biztosít fűtési, illetve egyéb hőhasznosítási céllal az ezt igénybe vevő felhasználó részére.

Távhőszolgáltató pedig az a gazdálkodó szervezet, amely meghatározott településen vagy a település meghatározott részén a távhő üzletszerű szolgáltatására engedélyt kapott.

A törvény 6. § (1) bekezdése szerint **a területileg illetékes települési önkormányzat**, a fővárosban pedig **a fővárosi önkormányzat köteles biztosítani** a távhőszolgáltatással ellátott létesítmények távhőellátását.

Ez egyrészt azt jelenti, hogy a távhőszolgáltatás mint közszolgáltatás biztosítására csak azok a települési önkormányzatok kötelesek, melyek területén ilyen hálózat kiépült és a szolgáltatás feltételei adottak, másrészt, ahol olyan távhőszolgáltatással ellátott létesítmények (épületek, építmények, épületrészek) vannak, amelyek távhőfogyasztása önállóan mérhető.

Amennyiben ezekre a távhőszolgáltatással ellátott létesítményekre a felhasználó (tulajdonos) és a távhőszolgáltató között a közszolgáltatásra irányuló jogviszony fennáll, a közszolgáltatást számára biztosítani kell.

Az érintett önkormányzat képviselő-testülete a távhőszolgáltatás biztosítása érdekében **rendeletben** szabályozza – többek között – a távhőszolgáltató és a felhasználó közötti jogviszony részletes szabályait, a távhőszolgáltatási csatlakozási díjat és fizetésének feltételeit.

21. Víziközmű-szolgáltatás (amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül)

[Mötv. 13. § (1) bekezdés 21. pont]

A víziközmű-szolgáltatásról szóló **2011. évi CCIX. törvény** 2. § 24. pontjában meghatározott értelmező rendelkezés szerint a víziközmű-szolgáltatás a **közműves ivóvízellátás** az ahhoz kapcsolódó tűzvíz-biztosítással, továbbá a **közműves szennyvízelvezetés és -tisztítás**, ide értve az egyesített rendszerű csapadékvíz-elvezetést is, mely tevékenységek által megnyilvánuló szolgáltatások közül az egyiket vagy mindkettőt a víziközmű-szolgáltató a felhasználó részére közszolgáltatási jogviszony keretében nyújtja.

A törvény 1. § (1) bekezdés *c*) pontjában meghatározott ellátási felelősség elve értelmében az állam vagy a **települési önkormányzat** mint ellátásért felelős **kötelessége** és joga gondoskodni a közműves ivóvízellátással és a közműves szennyvízelvezetéssel és szennyvíztisztítással kapcsolatos feladatok ellátásáról.

A törvény 6. § (1) bekezdése szerint víziközmű kizárólag az állam és a települési önkormányzat tulajdonába tartozhat.

Az Nvt. 12. § (9) bekezdése értelmében az állam vagy a helyi önkormányzat a tulajdonában lévő víziközmű-létesít-

mények létrehozásáról és működtetéséről koncessziós szerződéssel, vagy koncessziós szerződés kötése nélkül a következő módokon gondoskodhat:

- olyan **gazdálkodó szervezetet** hoz létre, amelyben **kizárólagos részesedéssel** rendelkezik vagy
- az állam és az önkormányzat **együttesen olyan gazdálkodó szervezetet** hoznak létre, amelyben kizárólagos közös részesedéssel rendelkeznek.

A víziközmű-szolgáltatásra irányuló jogviszony a víziközmű-szolgáltató és a szolgáltatásba bekapcsolt ingatlan tulajdo-

nosa (használója) mint felhasználó között – **közszolgáltatási szerződés megkötésével** – jön létre, azonban a víziközmű-szolgáltatásba bekapcsolt ingatlan tekintetében a szolgáltató és a lakossági felhasználó között a közszolgáltatási szerződés a víziközmű-szolgáltatás **igénybevételével** is létrejön.

Fentiekből láthatjuk, hogy az Mötv. más megoldást alkalmazva határozza meg az önkormányzati közfeladatok ellátását, mint azt az Ötv. tette. Az alaptörvényi keretre támaszkodva felsorolja az önkormányzati feladatokat, amit részleteiben az egyes ágazati törvények bontanak ki.

Ajánló az Új Magyar Közigazgatás következő, 2015. márciusi számából

PÉTERI GÁBOR PHD: Helyi autonómia: felejtjük el?

DR. PÁL EMESE: Magyarország kampányol(t) – a választási kampány új szabályozásának egyes kérdései

IFJ. DR. GYIMESI GYÖRGY: A nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek asszimilációja és a területi önkormányzatok lehetőségei ezen állapot fékezésére

DR. BARZÓ TÍMEA PHD – PROF. DR. PRUGBERGER TAMÁS DSC: Munkaidő-szervezés az egészségügyben az uniós és a hazai szabályozás tükrében

DR. FARKAS ZSUZSANNA: Nyugdíjprivatizáció Latin-Amerikában és Közép-Kelet Európában

DR. SZABOLCSI LÁSZLÓ: Közigazgatási bírászkodás és jó közigazgatás – Az önálló közigazgatási perjog megalakítása felé mutató tendenciák